

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**26 Mart 2020
Perşembe**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

26 Mart 2020 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2300)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Bazı Mallara Uygulanacak Özel Tüketim Vergisi Oran ve Tutarlarının Yeniden Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2301)

— Bazı Anlaşmaların Yürürlük Tarihlerinin Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2302)

— e-Devlet Kapısının Kurulması, İşletilmesi ve Yönetilmesi Görev ve Sorumluluğunun (Mülga) Ulaştırma Bakanlığına Verilmesi Hakkındaki 24/3/2006 Tarihli ve 2006/10316 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2303)

— Elazığ İli, Merkez İlçe, Abdullah Paşa (Sürsürü) Mahallesi Sınırları İçerisinde Bulunan Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Riskli Alan İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2304)

— Erzincan İli, Merkez İlçe, İnönü ve Kızılay Mahallelerinde Bulunan Ada ve Parsel Numaraları Belirtilen Taşınmazların, Bölgedeki Sağlıksız ve Riskli Yapılaşmanın Çözümüne Yönelik Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Çalışmaları Kapsamında Erzincan Belediye Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2305)

— Gaziantep İli, Şehitkamil İlçesi, Karacaburç Mahallesi Sınırları İçerisinde Bulunan Ada ve Parsel Numaraları Belirtilen Taşınmazların Düzbağ İçmesuyu Temini Projesi Kapsamındaki Ham Su Dengeleme Deposu ve Bağlantı Hatlarının Yapımı Amacıyla Gaziantep Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2306)

— Bazı Maddelerin 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun Hükümlerine Tabi Tutulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2307)

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU KARARLARI

— Hâkimler ve Savcılar Kuruluna Ait Kararlar

YÖNETMELİKLER

— Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik (Karar Sayısı: 2308)

— Ereğli Kömür Havzası Amelebirliği Biriktirme ve Yardımlaşma Sandığı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 2309)

TEBLİĞLER

— İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2020/3)

— İhracı Yasak ve Ön İzne Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ (İhracat 96/31)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat 2020/6)

— 2020 Yılı Şubat Ayına Ait Dahilde İşleme İzin Belgelerinin (D1) Listesi

— 2020 Yılı Şubat Ayına Ait Yurt İçi Satış ve Teslim Belgelerinin (D3) Listesi

— 2020 Yılı Şubat Ayına Ait Hariçte İşleme İzin Belgelerinin (H) Listesi

— 2020 Yılı Şubat Ayına Ait Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgelerinin (Y) Listesi

— Firma Talebine İstinaden İptal Edilen Dahilde İşleme İzin Belgeleri Listesi

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 6/2/2020 Tarihli ve 2014/18001 Başvuru Numaralı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 13/2/2020 Tarihli ve 2017/4483 Başvuru Numaralı Kararı

Son dakika... İçişleri'nden 81 ile yeni corona virüsü genelgesi

İçişleri Bakanlığı 81 İl Valiliğine "Corona virüsü Tedbirleri" kapsamında ek bir genelge daha gönderdi. Genelge ile tüm belediyelerin nisan, mayıs ve haziran toplantılarının ertelenmesini istedi.

09:05 - 26 Mart 2020

İçişleri Bakanlığı, valiliklere ek genelge gönderdi. Genelgede, devletin tüm kurumları ile bu salgının yayılması ve insanların hayatlarını tehdit etmesini engellemek için umuma açık iş yerlerinin faaliyetlerinin durdurulması, tüm kamu kurum ve kuruluşları ile dernek ve vakıfların toplantılarının, eğitim/hizmet içi faaliyetlerinin geçici süreliğine ertelenmesi başta olmak üzere bir çok tedbir alındığı, bu tedbirler kapsamında uyulması gereken kuralları belirleyerek vatandaşlarla paylaşıldığı ifade edildi.

Yaşanan salgının bir an önce engellenmesi, vatandaşların sağlık güvenliğinin korunması amacıyla; büyükşehir, il, ile, belde belediyeleri ve mahalli idare birlikleri meclisleri ile il genel meclislerinin çalışmalarına yönelik bazı tedbirler alınmasının gerekli görüldüğü belirtilerek, şöyle denildi:

*Valilik ve kaymakamlıklarca 1593 Sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 27'nci ve 72'nci maddeleri hükmü uyarınca büyükşehir, il, ile, belde belediyeleri ve mahalli idare birlikleri meclisleri ile il genel meclislerinin Nisan, Mayıs ve Haziran ayı toplantılarının ertelenmesi sağlanmalı.

*Bu süreçte mahalli idarelerin görevlerinin aksamaması için meclisin toplanmasının çok zorunlu olduğu hallerde ilgili mevzuatı çerçevesinde olağanüstü toplantı yapılmasına gerekli sağlık tedbirler alınarak izin verilecek.

Bakanlık ayrıca söz konusu tedbirlere ilişkin vali ve kaymakamlar tarafından gerekli kararların alınması, mahalli idarelerin konuya ilişkin bilgilendirilmesi ve uygulamada herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesini istedi.(DHA)

"Bankaların takipçisiyiz"

Bakan Albayrak, bankaların verdikleri dayanışma taahhütlerini yakından takip ettiklerini söyledi.

[Paylaş](#) [Tweetle](#) [Paylaş](#) [E-Bülten](#) [A+](#) [A-](#)

26 Mart 2020

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, twitter hesabı üzerinden bankaların vermiş oldukları taahhütlerle ilgili açıklamada bulundu.

"Bankaların, iş dünyamıza ve vatandaşlarımıza verdikleri dayanışma taahhütlerinin takipçisiyiz" diyen Albayrak, "Taahhütlere aykırı bir uygulama ile karşılaşan tüm vatandaşlarımız Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun şikayet hatlarına durumlarını aktarabilirler" mesajını paylaştı.

Bilindiği üzere, hafta başında önce kamu bankaları, ardından da özel bankalar iş dünyasına ve vatandaşa çeşitli dayanışma paketleri açıklamıştı.

Fakat, bazı bankaların açıklamış olduğu dayanışma taahhütlerini yerine getirmediği eleştirileri yapılmıştı.

Ekonomik tedbir paketi kanunlaştı muhalefet partileri hangi önerileri getirdi?

AK Parti'nin koronavirüsün ekonomiye etkilerini azaltmaya dönük olarak getirdiği tedbir paketi muhalefet partilerinin de verdiği destekle birkaç saat içinde Meclis'ten geçerek kanunlaştı. Muhalefet partileri ekonomik önlemler paketine destek vermekle birlikte yeterli bulmadı.

26 Mart 2020

Canan SAKARYA

AK Parti'nin koronavirüsün ekonomiye etkilerini azaltmaya dönük olarak getirdiği tedbir paketi muhalefet partilerinin de verdiği destekle birkaç saat içinde Meclis'ten geçerek kanunlaştı. Muhalefet partileri ekonomik önlemler paketine destek vermekle birlikte yeterli bulmadı. CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu tarafından açıklanan 13 maddelik öneri paketinin hayata geçirilmesine yönelik olarak 22 ayrı önergeyi Genel Kurul gündemine taşıyan CHP'nin bu önerileri iktidar tarafından kabul

görmedi. Aile sigortasının hayata geçirilerek hiç geliri olmayanlara 2 bin lira aylık verilmesi, 40 bin sözleşmeli sağlık personeli ihdas edilmesi, kamu ve özel iş birliğiyle yaptırılan şehir tanelerinin ödemelerinin bir yıl ertelenmesi, çiftçilerin borçlarının yeniden yapılandırılarak faizsiz olarak ertelenmesi, belediyelerin borçlanma limitlerinin yeniden belirlenmesi, esnaf ve sanatkarların kira borçlarının yedek ödenekten karşılanması, vatandaşın bankalara olan borçlarının ilk 6 ayı faizsiz ertelenmek üzere 24 aya varan oranda yapılandırılması CHP'nin önerileri arasında yer aldı.

İYİ Parti ise harcama garantili hane halkı desteği modelini önererek, Hazine'nin, sıfır faizli bonoları hane halkına, hanenin büyüklüğüne göre orantılayarak dağıtılmasını istedi. Tüketimi canlı tutmak için tüm ürünlerdeki KDV oranlarının haziran ayının sonuna kadar sıfırlanması, yılın geri kalanındaysa yüzde 50 indirimli uygulanması, bütün emekli maaşlarına 500 lira zam yapılması, muhtaç aylıklarının da bin 500 liraya çıkarılmasını talep etti. İYİ Parti ihracatçı firmalara 6 ay sıfır faizli ve bir yıl düşük faizli işletme kredisi talebinde de bulundu.

HDP'den 12 maddelik paket

HDP, 12 maddeden oluşan "Koronavirüs Salgınına Karşı Ekonomik Güvence Paketi" açıkladı. Salgın süresince kira ödemelerinin durdurulmasını, elektrik, su, doğalgaz, telefon ve internette ihtiyaç sınırı kadarının ücretsiz olmasını, işten çıkarmaların yasaklanmasını, KOBİ'lere sağlanan bütün desteklerin bu şarta bağlı olmasını, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan tüm işsizlere doğrudan gelir desteği sağlanmasını, çiftçi desteklerinin hemen ödenmesini, ücretli izne çıkarılan işçilerin maaşlarının yüzde 50'sinin işveren yüzde 50'si 3 bin TL'yi geçmemek üzere devlet bütçesinden karşılanmasını önerdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan açıkladı: 2 milyon aileye 1000 TL nakit desteği

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 2 milyon dar gelirli aileye 1000 lira nakit destek verileceğini, en düşük emekli aylığının 1500 liraya çıkarılacağını, asgari ücretliye toplamda 7 milyar liralık ücret desteği sağlanacağını açıkladı.

25 Mart 2020

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Twitter hesabından, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) ile mücadelede alınan tedbirler ve ekonomik desteklerin yer aldığı paylaşımda bulundu.

Erdoğan iletilerinde, "İlk günden itibaren koronavirüs salgınına karşı tüm kurumlarımız ve imkanlarımızla milletimizin yanında yer aldık. Tedbirlerle ve ekonomik destek paketleriyle vatandaşlarımızı bu krizin etkilerinden korumaya devam edeceğiz. Biz güçlü bir milletiz, hep birlikte başaracağız." ifadelerini kullandı.

Erdoğan paylaşımında, "Çalışma ve sosyal hayat", "Sağlık", "Sanayi", "Ticaret", "Maliye", "Bankacılık" başlıklarında alınan önlemlerin yer aldığı görsellere de yer verdi.

"Çalışma ve sosyal hayat" başlığında, "2 milyon dar gelirli aileye 1000 lira nakit destek verilmesi, en düşük emekli aylığının 1500 liraya çıkarılması, asgari ücretliye toplamda 7 milyar liralık ücret desteği sağlanması, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına düzenli aktarılan kaynağın 180 milyon liraya çıkarılması, 80 yaş üstü vatandaşlar için periyodik takip programı açılması, emeklilere bayram ikramiyesinin nisanda verilmesi" maddeleri yer alırken, "Sağlık" alanındaki destekler şöyle sıralandı:

"Sağlık çalışanlarının performans ödemeleri 3 ay boyunca üst tavandan yapılacak. 32 bin yeni sağlık personeli istihdam edilecek. Kamu kurumlarının misafirhaneleri tüm sağlık personeli için kullanıma açılacak. 1 milyon hızlı tanı kiti kısa sürede kullanıma sunulacak. Sağlık personelleri toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz faydalanacak."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Sanayi" başlığında ise Teknopark işletmelerinden 2 ay kira alınmayacağını, KOBİ'lerin KOSGEB ödemelerinin 30 Haziran'a erteleneceğini, yerli dezenfektan, koruyucu elbise, gözlük ve maske üreten firmalara 6 milyon lira destek verileceğini anımsattı.

"Ticaret"te solunum cihazları ve tıbbi maskelerde ilave gümrük vergisinin kaldırıldığını belirten Erdoğan, etil alkol ithalatında gümrük vergisinin sıfırlandığını ve ihracatçılara stok finansman desteği verileceğini kaydetti.

Erdoğan "Maliye"de ise KDV beyanname verme ve ödeme sürelerinin ertelendiğini, belediyelerin 3 aylık vergi kesintilerinin yapılmayacağını, konaklama vergisinin kasım ayına kadar uygulanmayacağını, i havayolu taşımacılığında 3 ay boyunca KDV oranının yüzde 1'e indirildiğini, nakit akışı bozulan firmalara gerektiğinde ilave finansman desteği verileceğini, işletme sermayesi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla 'İş'e Devam Kredi Desteği"nin hayata geçirileceğini duyurdu.

"Bankacılık" alanında ise İşletme Finansman Desteğiyle 6 ay ödemesiz 36 ay vadeli 25 bin lira limitli kredi imkanı sağlanacağını belirten Erdoğan, "3 ay ödemesiz 12 ay vadeli 25 bin lira limitli Esnaf Kart desteği verilecek. Kredi kartı ödemeleri haziran sonuna kadar ertelenebilecek. Personel maaş gideri kadar ilave kredi limiti imkanı tanınacak." ifadelerini kullandı.

Tüm KOBİ'ler ticari alacak sigortası kapsamına alındı

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılan düzenlemeyle, küçük ve orta ölçekli işletmelere (KOBİ) yönelik devlet destekli ticari alacak sigortasına ilişkin düzenleme ile bir önceki mali yıldaki yıllık net satış hasılatı 125 milyon liradan az olan orta büyüklükteki işletmelere de alacak sigortası sunulacak.

Yıllık cirosu 125 milyon liradan az olan KOBİ'lere devlet destekli ticari alacak sigortasına ilişkin düzenleme yapıldı. Bakanlığın "Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelere Yönelik Devlet Destekli Ticari Alacak Sigortası Tarife ve Talimat Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ"i Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Tüm KOBİ'ler ticari alacak sigortası kapsamına alınırken, belirlenen şartları sağlayan mikro ve küçük büyüklükteki işletmelerin yanı sıra orta büyüklükteki işletmelere de alacak sigortası olanağı tanınacak.

Bu çerçevede söz konusu işletmelerin, bir önceki mali yıldaki yıllık net satış hasılatının 125 milyon liradan az olması gerekecek. Alacak sigortası, tacir sıfatı taşımayan gerçek kişilere yapılan satışlara teminat sağlamayacak. Alacak sigortası kapsamında teminat verilecek alıcıların belirlenmesi amacıyla yapılacak risk değerlendirmesine ilişkin teklifin sunulduğu tarihten itibaren 10 gün içinde poliçenin düzenlenmesi durumunda buna ilişkin sorgulama ücreti alınmayacak.

1 Nisan'da yürürlüğe girecek Prim hesabında esas alınacak alacak sigortası talebinde bulunan işletmenin son mali yılda vadeli satışlardan elde ettiği ciro tutarı da 25 milyon liradan 125 milyon liraya çıkarıldı. Cironun vade gününe göre belirli bir yüzdesi alınarak tespit edilen net prim ve teminat tutarları 120, 180 ve 360 güne kadar vadeli satışların yanı sıra 240 güne kadar vadeli olanlar için de hesaplanabilecek.

Alacak sigortası talebinde bulunan işletmenin vadeli satışlardan elde ettiği cirosuna göre 750 bin liraya kadar teminat limiti sağlanacak. Azami teminat limiti, alacak sigortası talebinde bulunan işletmenin alıcı için talep ettiği teminat limiti ve risk değerlendirme kriterleri dikkate alınarak artırılabilir. Bu hüküm, 1 Nisan'da yürürlüğe girecek. Önceki mali yıldaki yıllık net satış hasılatı 40 milyon lira ve daha az olan orta büyüklükteki işletmelere bugün, bir önceki mali yıldaki yıllık net satış hasılatı 40 milyon 1-125 milyon lira arasında olan orta büyüklükteki işletmelere ise 1 Nisan'dan itibaren alacak sigortası sunulacak.

İşçi çıkarmayana finansman desteği

Kamu bankaları ile kamu sermayeli iki katılım bankası, reel sektörün finansman ihtiyacının karşılanması çerçevesinde oluşturdukları destek paketlerine bir yenisini daha ekledi. Ziraat Bankası, Halkbank ve Vakıfbank, reel sektörün finansman ihtiyacının karşılanmasına yönelik olarak, işçi çıkarmamak şartıyla yüzde 7,5 faizle indirimli kredi kullandıracak. Ziraat Katılım ile Vakıf Katılım bankaları da aynı koşullarla destek paketi açıkladılar. 100 milyar liraya kadar 36 ay vadeyle kullanılacak "İşe Devam Kredi Desteği"nden sektör ayrımı gözetilmeksizin virüs salgından etkilenen tüm firmalar yararlanabilecek. Teminat eksikliği bulunan firmalara KGF kefaleti sağlanacak. Kamu bankaları ile kamu sermayeli katılım bankaları, koronavirüsten etkilenen işletmeler için yeni destek paketi açıkladı. Ziraat Bankası, Halkbank ve Vakıfbank, Ekonomik İstikrar Kalkanı kapsamında, reel sektörün finansman ihtiyacının karşılanması için, işçi çıkarmamak şartıyla yüzde 7.5 faizle indirimli kredi kullandıracak. Kredi azami miktarı, firmanın cirosuna göre, 100 milyon liraya kadar çıkabilecek.

Kamu bankalarından yapılan ortak açıklamada, Türkiye'yi etkileyen koronavirüs salgının ekonomik hayat, üretim ve istihdama yönelik hasarının en aza indirilmesi için çalışıldığı bildirildi. Açıklamada, sorumluluk bilinciyle birlikte çalışmanın bu sürecin en kısa sürede aşılmasına imkan vereceği belirtilerek, "Bu kapsamda 3 kamu bankası tarafından başta KOBİ'lerimiz olmak üzere kurumsal ve ticari ölçekteki firmaların işletme sermayesi ihtiyaçları için "İşe Devam Kredi Desteği" hayata geçirilecektir" denildi.

Açıklamaya göre yeni destek için herhangi bir sektör ayrımı yapılmadan, salgından etkilenen tüm firmalar yararlanabilecek. Şubat sonu itibarıyla kayıtlı çalışanlarında azaltma yapmama ön koşulunun bulunduğu krediler için, teminat eksikliği bulunan firmalara KGF kefaleti sağlanacak. İlk 6 ay anapara ve faiz ödemesi olmayan kredi yüzde 7.5 faiz ve 36 ay vade ile kullanılacak. Başvuruların bugün başlayacağı kredilerin üst limiti, cirosu 25 milyon liraya kadar olan şirketler için 10 milyon lira olacak. Cirosu 25-125 milyon lira arasındaki şirketler 25 milyon liraya, cirosu 125 milyon liranın üzerindeki firmalar ise 100 milyon liraya kadar kredi kullanabilecek.

Kamu sermayeli katılım bankaları da devrede Ziraat Katılım ve Vakıf Katılım da, kurumsal ve ticari ölçekteki firmaların işletme sermayesi ihtiyaçları için "İşe Devam Finansman Desteği"ni devreye aldı. Finansman desteği, 6 ay anapara ve kar payı ödemesiz, toplam 36 ay vadeli ve yıllık finansman oranı yüzde 7,5 olacak. Finansman desteğini kullanmak isteyen firmalarda, şubat sonu itibarıyla kayıtlı çalışan sayılarında azaltma yapmamaları koşulu aranıyor. Hazine ve Maliye Bakanı Albayrak da Twitter'dan yaptığı paylaşımında, "İşe Devam Desteği"nden tüm sektör ve firmaların faydalanabileceğini belirterek, "Hazine destekli KGF kefaleti sağlanan bu destek için şartımız istihdamın korunması" ifadesini kullandı.

Tarımsal üretimde 28 dalda indirimli kredi

Tarım ve Orman Bakanlığı, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından tarımsal üretime ilişkin düşük faizli yatırım ve işletme kredisi kullandırma esasları belirlendi. Düşük faizli kredi tarımsal üretimde 28 alt başlıkta kullanılacak. Resmi Gazete'de yayınlanan Tarım ve Orman Bakanlığı tebliğine göre tarımsal üretim, bunların işlenmesi, saklanması ve sözleşmeli üretim başlıkları altında toplam 28 yatırım türüne, 500 bin lira ile 50 milyon lira arasında düşük faizli yatırım ve işletme kredi kullanılacak. Her iki kredi türünde de indirim oranları, yatırımın çeşidine göre yüzde 10 ile yüzde 100 arasında değişecek. Karar kapsamında kullanılacak her bir kredi türü için ayrı ayrı, özel yararlanma koşulları belirlendi. Bazı yatırımlarda üretim konusu için belirlenen indirim oranları yanı sıra şartlarını sağladıkları özellikli kriter indirim oranlarından da yararlandırılacak.

Son dakika haberler! Sağlık Bakanı Koca: Can kaybı 59, vaka sayısı 2433 oldu

Son dakika haberlere göre, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, yeni tip corona virüs (Kovid-19) nedeniyle 15 kişinin daha hayatını kaybettiğini, bugüne kadar vefat eden hasta sayısının 59 olduğunu bildirdi.

Bakan Koca, Twitter'dan yaptığı açıklamada, "Son 24 saatte 5 bin 35 test sonuçlandı, 561 tanı kondu. 15 hastamız hayata veda etti. Bugüne dek kaybettiğimiz hasta sayısı 59. Toplam hasta sayımız 2 bin 433. Sayılar, kayıp acısını, endişeyi ifade edemez. Sıfır riskle yaşamaya çalışalım. Bizi hayata tedbir bağlar." ifadesini kullandı.

Geçici iyimserlik rüzgarlarına kapılmak...

Ekonominin üretim ve tüketim ayağı çok kötü gittiği ve durum daha da kötüleşeceği halde piyasalarda zaman zaman aniden gelişen iyimserlik rüzgarları esiyor. Ortaya atılan gerekçelere bakıyorsunuz; tümüyle psikolojik. Olan küçük tasarruf sahibine olmasın. Bu dönem çok temkinli gidilmesi, elde avuçta ne varsa korunması gereken bir dönem. Aman dikkat!

Neymiş, ABD’de bilmem kaç trilyon dolarlık paket onaylanmış da, bu da tüm dünyada iyimserlik algısı yaratmış da, hisse senetleri hızla değer kazanmış da, demek ki işler iyiye gidiyormuş! Eğer ekonomiyi hisse senedi fiyatlarının değer değişiminden ibaret görürseniz, gün gün felaket senaryosu da yazabilirsiniz, harika haberler de üretebilirsiniz. ABD’de hisse senetleri bir günde 1933’ten bu yana olan dönemin en hızlı değer artışı göstermiş. Bu koronavirüsün ekonomik etkilerinin yok olduğuna ya da olacağına mı işaret ediyor yani. ABD’de olan biten tüm dünyayı etkileyebilir tamam, bizim borsamızda da bu etkiyle bir anda yüzler güldü. (24 Mart’taki durum) Dün de uzunca bir süre artıda seyreden endeks, daha sonraeksiye döndü. Ardından yatay bir seyir oluştu. Ne oldu, Türkiye’de koronavirüs kaynaklı ekonomik sorunlar birden hafifledi mi, bunu söylemek mümkün mü?

Gelin artık ekonomiyi hisse senedi fiyatına indirgemekten vazgeçin. Daha kötüsü, gerçeğin böyle olmadığını bile bile gariban vatandaş kandırmayın, onların “ütülmesine” yol açmayın.

Tüm dünya çok derin bir ekonomik krizin içine sürükleniyor. Krizin giderek derinleşeceğini biliyoruz. Ama ara ara hisse senedi fiyatları yükselince koro başlıyor “Ekonomi nefes aldı” şarkısı söylemeye...

Demek ki neymiş, hisse senedi fiyatlarının yönü, ekonominin yönünü gösteriyormuş. Yok canım!

Borsa yükselince ne Türkiye’nin nefes aldığı var, ne herhangi bir ülkenin. Sorun o kadar büyük ki, bu gidişle öyle birkaç yılda geride bırakılması da mümkün olmayacak gibi.

Türkiye’de bile belki de birkaç milyon kişinin işini kaybedeceği bir süreçte hisse senedi fiyatlarının biraz artması ya da döviz kurlarının birkaç gün geri gelmesi nasıl işlerin düzelmeye başladığının işareti olarak görülebilir ki...

Önceki gün TÜİK tarafından açıklanan mart ayının tüketici güven endeksi şubata göre ılımlı da olsa bir artışa işaret ediyordu. Bu artışın nedenini biliyoruz. Hesaplamaya konu istatistik çalışması ayın ilk yarısında yapıldığı, ilk yarıda da virüs kaynaklı sorunlar olmadığı için normal bir sonuç çıktı. Asıl etki nisan ayı endeksinde kendini gösterecek ve dramatik bir gerileme yaşanacak.

Merkez Bankası'nın dün açıkladığı reel kesim güven endeksinde ise mart ayında şubata göre bir miktar gerileme gözlemlendi. Reel kesim güven endeksi ayın ilk yarısındaki çalışmayla değil, yaklaşık 25 günlük bir çalışmayla oluşturuluyor. Bu yüzden söz konusu endeks virüsten etkilendi.

Gerek tüketici, gerekse üretici kesimin ekonomiye bakışını ortaya koyan bu endekslerle oluşacak tablo nisanda çok daha kötü olacak. Hem zaten bunu görmek için söz konusu endekslerin sonucunu beklemeye de gerek yok. Şöyle etrafımıza baksak, olan biteni ve bunların nasıl sonuç doğuracağını görebiliriz.

Durumu özetleyecek en kısa tanım, "ekonominin durduğu" olacaktır.

Lokantaların bile kapalı olduğu bir ekonomiden daha ne beklenebilir ki...

Ekonomi bu duruma gelmiş; üretim durmuş, bankalar yarım gün çalışıyor, üretim yavaşlaması ya da durması yakında reel sektör kuruluşlarını da kapsar hale gelecek...

Ama ABD parasal genişlemeye gidiyor, günden güne tüm dünyayı kapsayan bir iyimserlik dalgasıyla hisse senedi fiyatları yükseliyor. Birileri de, "Bakın fiyatlar da çok düştü, tam alım zamanı" diye gazvermeye devam ediyor.

İnsanlar, üretimine ara vermiş ya da vermek üzere olan ve bilançosu giderek bozulan şirketlere ortak olmaya teşvik ediliyor.

Aza tamah etmeyi bilmeyenler bu öğüdü dinleyebilir tabii ki, bu onların tercihi. Ama küçük tasarruf sahibinin yarın ne yaşayacağını bilmediği bir ortama sürüklenirken bu tür dolduruşlardan uzak durmasında kuşkusuz yarar var.

Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

Erdoğan'ın kırmızı çizgisi ve tepki gösterdiği konu ne oldu?

26 Mart 2020

İnfaz indirimiyle ilgili süreçte gözlerin çevrildiği görüşme dün gerçekleşti.

Çok önemli bir görüşmeydi. Çünkü Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, Adalet Bakanı Abdulhamit Gül ve AK Parti grup başkanvekilleriyle telekonferans yöntemiyle yaptığı toplantıdan sonra, infaz indirimiyle ilgili düzenleme büyük ölçüde şekillendi. Toplantıya ilişkin bilgileri paylaşacağım ama önce Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın infaz indirimiyle ilgili olarak verdiği çok önemli talimatları aktarmak istiyorum. Erdoğan'ın kadına şiddet ve cinsel istismar suçları konusunda ne kadar hassas olduğu biliniyordu. Bir anlamda Erdoğan'ın kırmızı çizgisiydi. Aslında hepimizin kırmızı çizgisi olması gereken bir nokta. Erdoğan, terör ve adam öldürme konusunda da tavrını çok net bir şekilde ortaya koymuştu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, infaz indiriminde 4 konuyu kapsam dışı bırakıyor. Erdoğan çok net ve keskin bir ifade ile "Terör, kadına ve çocuğa cinsel istismar ve kadına şiddet, adam öldürme ile uyuşturucu kesinlikle kapsam dışında tutulacak" diye talimat veriyor. Altını çizerek söylüyorum, "Kapsam dışı bırakılacak" diyor.

Bu bir süreç. AK Parti'nin bir taslağı vardı. Ama şimdiye kadar önce 'cumhur ittifakı' ortağı MHP ile ardından da muhalefet partileriyle görüşmeler yapıldı. Ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan'a sunum yapıldı, onun talimatları alındı. Süreç devam ediyor. Erdoğan'la görüşmeden sonra bugün taslak üzerinde yeniden çalışılacak.

ERDOĞAN'IN SOSYAL MEDYA TEPKİSİ

Yeniden Cumhurbaşkanı Erdoğan ile toplantıya dönmek istiyorum.

Toplantıda Erdoğan'ın yukarıda dikkat çektiğim kırmızı çizgileri konusunda kararlı olduğu dikkati çekiyor. "Cinsel istismar ve kadına şiddet" konusu Erdoğan'ın en hassas noktasını oluşturuyor. Çünkü toplantıda, "Ortada fol yok yumurta yokken, henüz muhalefet

partilerinin görüşleri alınıyorken, bazı muhalefet milletvekilleri ve sosyal medyada birileri 'AK Parti cinsel istismar suçlarını affediyor' diye haksız suçlamalarda bulunuyorlar. Yok böyle bir şey" diye tepki gösteriyor. AK Parti, infaz indirimi gibi çok önemli bir düzenlemeyi muhalefetin de görüş ve önerilerini alarak şekillendirmek istiyor. Ama sosyal medyada birileri tarafından AK Parti cinsel istismar suçlarını affediyormuş gibi karalama kampanyası başlatılıyor. Muhalefet partilerinden sanki böyle bir şey varmış gibi açıklamalar yapılıyor. Kadına şiddet ve cinsel istismar suçlarında en ağır düzenlemeleri getiren bir lider olarak haliyle tepki gösteriyor.

HANGİ SUÇLAR KAPSAM DIŞI?

İnfaz indirimiyle ilgili çalışmada son düzlüğe girilirken, hangi konular kapsam dışına bırakıldı, onları bir kez de maddeler halinde sıralamak istiyorum.

1- Cumhurbaşkanı Erdoğan'la toplantıdan sonra kadına şiddet ve cinsel istismar suçlarının kapsam dışında kaldığı netleşti. Çocuklara cinsel istismarı düzenleyen TCK'nın 103. maddesi ile kadına şiddeti düzenleyen 82. maddesi kapsam dışında tutulacak.

2- Terör örgütünün kurucu ve yöneticileri kapsam dışı. (Abdullah Öcalan, Ceza İnfaz Kanunu'nun 107/16 maddesine göre infaz indiriminden yararlanamıyor.)

3- Devlete karşı olan suçlar (TCK 302-309. maddeler arasında tanımlanan suçlar, PKK'lılar, FETÖ'cüler ve DEAŞ'lılar af kapsamı dışında tutuluyor.)

4- Anayasa'yı ihlal ve darbe suçu (TCK 309 ve 312 ve 313. maddelerinde yer alan suçlar)

5- Uyuşturucuda ise TCK 188/1 ve 5. fıkrada yer alan, uyuşturucuyu imal eden, örgütlü olarak bu işi yurtiçi/yurtdışına sevk eden, kamuoyunda uyuşturucu baronu olarak tarif edilen kişiler infaz indiriminden yararlanamayacak.

ÜZERİNDE ÇALIŞACAKLAR

Cumhurbaşkanı Erdoğan'la görüşmeden sonra Adalet Bakanlığı yetkilileri ve AK Parti'nin hukukçu kurmayları iki başlık üzerinde yeniden çalışacaklar.

1- Uyuşturucuda baron-satıcı ayrımı: Uyuşturucuyla ilgili konu kapsam dışı bırakıldı. Cezaevlerinde uyuşturucu ticaretinden 65 bin tutuklu ve hükümlü bulunuyor. Bunların çoğunluğunu ise uyuşturucu satan ve kullanan kişilerin oluşturduğu söyleniyor. Uyuşturucu baronlarının sayısının çok az olduğu ifade ediliyor. O nedenle uyuşturucuyla ilgili suçlarda ayrıntılı bir çalışma yapılacak. Uyuşturucu imal eden, yurtdışından getiren, yurtdışına satan, örgütlü olarak bunun sevk ve

idaresini sağlayan kişiler, yani uyuşturucu baronları kapsam dışında tutulurken; uyuşturucu satan, alan, içen, kullanan, kuryelik yapan kişilere ceza indirimini konusunda ise yeniden çalışılacak. Ama onların kapsamda olup olmayacağına daha sonra karar verilecek.

2- Mükerrer suçlar: İnfaz indirimiyile ilgili pakette, tekrar suç işleyerek cezaevine girenlerle ilgili bölümün tekrar çalışılması kararlaştırıldı. AK Parti'nin taslağında "mükerrer suçlar"ın infaz indiriminden yararlanması öngörülüyordu.

ADAM ÖLDÜRME KAPSAM DIŞI

Af konusu gündeme geldiğinde Cumhurbaşkanı Erdoğan, devletin kendisine karşı işlenen suçları affedebileceğini ama şahsa karşı işlenen suçları affetme yetkisinin olmadığını savunmuştu. Erdoğan, infaz indirimini ilk gündeme geldiğinde de "Bir insanı öldüreni affetme yetkisini ben kendimde bulmam. Devletin böyle bir yetkisi yok" sözleriyle karşı çıkmıştı. Erdoğan, dn Adalet Bakanı Gl ve AK Parti grup başkanvekilleriyle yaptığı toplantıda aynı tavrını sürdürdü. Adam ldrme suunun indirim kapsamının dışında tutulması talimatını verdi.

TATİL DEğİL, UZAKTAN EğİTİM UZADI

OKULLARIN tatili 30 Nisan'a kadar ertelendi. Daha doğrusu tatil değil, uzaktan eğitim süresi 30 Nisan'a kadar uzatıldı.

Karar Bilim Kurulu ile toplantıda alındı. Dn bu köşede duyurmuştum. Uzatma kararı kesindi ancak bir tarih verilsin mi verilmesin mi tartışması yapılıyordu. Eğitim takvimi açısından 30 Nisan'a kadar uzatılması kararı ıktı. Doğru olan yapıldı. Çocuklarımız kalabalık okul ortamına sokulmadı. Ama hem Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk hem de Sağlık Bakanı Fahrettin Koca üstüne basa basa bunun bir tatil olmadığını, uzaktan eğitim olduğunu söylediler.

Dilerim, 30 Nisan tarihine kadar koronavirüsün öldürücü etkisinin önüne geçilir de üçüncü bir uzatmaya gerek kalmaz.

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

İlahi eşitlikte tüm insanlar ölümlüdür... Salgın geldi mi prens Charles bile buna yakalanır

Eşitlik hayali bir özlemdir insanlık için. Zenginle yoksulun ya da güçlü ile güçsüzün eşit olmaları ne kadar mümkündür ki? Ama bir de ilahi eşitlik var... Bu tür eşitlikte tüm insanların ölümlü oldukları öncelikle vurgulanır. Ayrıca bulaşıcı hastalıklar karşısında genel olarak virüsler sınıf ve mevki farkı gözetmeksizin insanların vücutlarına girerler. Burada sadece doktorların önerdikleri önlemleri alanlar, daha fazla eşit olurlar...

Prens Charles

Söylediklerimizin, yani bulaşıcı hastalıklar karşısında sınıf ve mevki farkının olmadan bütün insanların eşit olduklarının son kanıtı İngiltere tahtının veliahdı Prens Charles'ın da koronavirüs hastalığına yakalanmış olması değil midir?

Annesi 93 yaşında

93 yaşındaki annesi Kraliçe Elizabeth ve 98 yaşındaki babası Prens Philip sağlıklarını korurken, 71 yaşındaki Charles'ın hastalığa yakalanmış olması, kaderin acı bir şakasıdır da... Gerçi Charles bu hastalığa yakalanmamak için dikkat de ediyordu. Karşılaştığı insanların elini sıkılmak yerine, Hint usulü iki elini birleştirip çenesine götürerek ve eğilerek selam veriyordu. Kalabalıklara girdiğinde insanlarla arasına mesafe koymaya çalışıyordu. Ama demek ki bunlar işe yaramadı... Koronavirüsü yoksul ve güçsüz insanların vücutlarına nasıl girdiyse, Prens Charles'a da aynı şekilde girdi.

Fatih Terim bile

Bu tür ilahi eşitliğin yansımalarını biz de burada görmüyor muyuz? Galatasaray'ın teknik direktörü ve artık efsaneleşen spor adamı Fatih Terim de, şu anda aynı hastalıktan ötürü hastanede tedavi oluyor... Dün gelen haberlere göre Medipol Başakşehir Başkanı Göksel Gümüşdağ'ın da koronavirüsü testi pozitif çıkmış. Herkesin sağlığa kavuşmalarını ümit ediyorum. Daha önce de eski Kara Kuvvetleri komutanı Aytaç Yalman'ın bu hastalıktan ötürü vefat ettiğini öğrenmemiş miydik?

Önlemlere uyalım

Bu hastalığa karşı 65 yaşını geçenlerin daha az dirençli olduğunu biliyoruz. Ama bütün 65 yaş üstü olanlar önlemlere uymayabiliyor. Ayrıca çok genç olanlar için de hastalık riski sıfır değil... Yani ilahi eşitliği hiç unutmamalıyız. Ölümsüz insan da, canlı da bu alemde yoktur. Yaşadığımız sürece, sağlık kurallarına uymayı ihmal etmeyelim ki, en azında ebedi son gecikmeli gelsin...

İbrahim Kahveci
ikahveci@karar.com

Mega sağlık projeleri!

Mega projelerin maliyeti nedir? Kamu verilerinde mega projelerin sadece yatırım tutarı veriliyor. Gerçi verilen yatırım tutarları da sürekli değişiyor ya!

Mesela, İstanbul-İzmir otoyolu ve Körfez geçiş (Osmangazi Köprüsü) projesi ilk açıklanırken 6 milyar dolar denildi. Kurdele kesilirken de 11 milyar dolar olarak ilan edildi.

Hangi projenin gerçek yatırımı nedir, ne değildir bilen yok.

Aynı projenin yatırım maliyeti açıklamalarına bakıyorsunuz ki, iki yıl önce 6,9 milyar dolar denilmiş. Sonra bir başka veriye bakıyorsunuz 7,9 milyar dolar deniliyor. Konuşmalara bakıyorsunuz ki çok daha yüksek rakamlar söyleniyor.

Milyarlarca dolarlık işler yapılıyor; bu işlere de kat be kat üzerinde Hazine garantileri veriliyor ama nerede ise bir rakam diğer rakamı tutmuyor.

Rakamlar sadece yatırımlarda tutmuyor değil. Mesela öyle Hazine garantili havalimanları yapılmış ki, verilen yolcu garantisinin ancak yüzde 20-25'i gerçekteleşmiş. İstanbul dünyada trafik sıkışıklığı sayılı şehirlerinden biridir. Ama ne 3. köprü (Yavuz Selim Köprüsü) ne de Avrasya Tüneli verilen Hazine garantisini karşılamıyor.

Her yıl Hazine'den (dolaylı olarak) on milyarlarca lira, bu işleri yapan bir elin parmakları ile sayılı müteahhitlere gidiyor.

Şimdi bir sağlık krizi yaşıyoruz. Aslında bütün dünya yaşıyor.

Batı ülkeleri evde kalanlara bile nerede ise para dağıtıyor. Ama bizim bütçemiz-Hazinemiz tamtakır olduğundan adres olarak bankaları gösteriyoruz. Banka kredisi kullanın ya da banka borçlarınızı öteleyin diyebiliyoruz. Ya da işsizlik fonuna gidiyoruz.

Oysa asıl mesele paradan da öte.

Konu sağlık.

Fransa Başkanı Macron halka seslenişte "Siz parayı düşünmeyin, sağlığınıza bakın yeter" diyor.

Bizde ise durum farklı.

Şehir Hastaneleri ile sistemde ciddi sıkıntı yaşıyor.

Korona virüs bir salgın hastalık; yani bulaşıcı.

Bu konuyu önceki akşam KRT TV'de işin uzmanı CHP Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'e de sorduk: Koca şehir hastanesine salgın hastalık başvurusu yapılabilir mi?

Bu konu çok ama çok önemli?

Çünkü, bizler şehir hastaneleri ile sağlığı mega projeler ile tek yerde topladık. Ama durun, asıl sorun ise şu: Mega projeler ile tek bir yerde toplanan sağlık hizmeti ile şehir içlerinde kalan eski hastaneleri de kapattık.

Ya da kapatıyoruz... Veya da kapatacaztık...

Fikret Şahin durumu şöyle izah etti: "Salgın hastaların mega hastanelere gelmesi çok büyük risk olur. Aynı hastanelerde (şehir hastaneleri) solunum dahil diğer hastalarda bulunuyor ve hepsi riske edilmiş oluyor."

Ankara örneğini veriyor.

Şehir hastanesi devreye alındığında şehir içinde kapatılan hastane yeniden açılmış. "İşte o kapatılan hastane şimdi salgın hastalık için kullanılıyor" dedi.

KARAR Gazetesinin dünkü manşet haberini umarım herkes dikkate alır.

İzole hastane, yani Çin ve bir çok ülkenin yaptığı gibi salgın hastalarının gideceği hastaneler gerekiyor.

Bugün kim hangi hastaneye gideceğini bile bilmiyor.

Ama biz olayı şu şekilde bağlayalım:

Şehir hastaneleri, yani, müteahhitlere yaptırılan ve şimdilik 95 milyar dolar Hazine garantisi verilen sağlık politikamızı yeniden gözden geçirelim.

Bu olay bize ders olmalıdır.

Her şey para değildir.

Demek ki, düşünemedik.

Uyarıları dikkate almadık.

Ama şimdi görüyor ve yaşıyoruz.

Bir an önce Şehir hastanelerinden müteahhitleri çıkartalım. Sağlık gibi mühim bir alanı tamamen kamulaştıralım ve AVM mantığından vs kurtaralım.

Sayın Sağlık Bakanımız Fahrettin Koca'dan sağlık politikasında yeniş bir değerlendirme haberini hep beraber bekleyelim bence. Zaten aksi yönde devam edilmesi Halk nezdinde de iktidar açısından büyük sorguya neden olabilir.

İyimser olarak doğruyu yapmakta ısrarcı olalım yeterlidir.

Sağlığı küreselleştirmek gerekir

[Esfender KORKMAZ](#)

esfender@esfenderkorkmaz.com

26 Mart 2020

İnsan hayatı söz konusu olunca; ekonomi rafa kalkıyor. Aslında siyasetinde rafa kalkması gerekir. Ne var ki önce Çin, virüsün etkilerini geç açıkladı. Sonra Trump, korunmanın gereği olarak değil kendi iç politika hesaplarına göre açıklama yaptı. İtalya ve Türkiye'de de siyasetlerin farklı şekilde bazen iç siyaset zarar görmesin endişesi ile hareket ettikleri tartışılıyor. Gerçekte insan sağlığı üstünden siyaset olmamalıdır. Sağlık hizmetleri bir insanlık hizmeti olarak Dünyanın ortak derdi olmalıdır.

Dünya Sağlık Örgütü, 1946 yılında kuruldu. Bu örgüte 193 ülke üyedir. Kuruluşundan bu güne yardım ve istişare kurumu gibi çalışmıştır. Bu kurumun icracı bir örgüte dönüştürülmesi gerekir. Üye ülkeler tarafından finanse edilen bütçesi olan ve ülkelere bağımsız karar alan bir örgüt olmalıdır. İç siyasetten uzak, tamamıyla dünya örgütü olmalıdır.

Spekülatif sermaye hareketlerinde tek dünya olduğumuz gibi insan sağlığı alanında tek dünya neden olamıyoruz? Bu nedenle Dünya Sağlık Örgütünün; Merkezi araştırma birimleri ve laboratuvarları olmalıdır. Dünyanın yaşamakta olduğu virüs olayında, her ülke kendi başının çaresine bakmaya çalışıyor. Her ülke tek başına ayrı aşı, ayrı ilaç bulmaya çalışıyor. Dünya Sağlık Örgütü bütün bu imkanları tek çatı altında toplasaydı daha hızlı ve etkili çözümler ortaya çıkardı.

Dünya Sağlık Örgütünün her ülkede standart hastaneleri olmalıdır. Salgın hastalıklar dahil her ülkede sağlık hizmeti vermelidir.

Elbette insanın olduğu yerde entrika, çıkar çatışması gibi sorunlar da olacaktır. Dünya Sağlık Örgütüne etkili bir Anayasa hazırlanıp bağımsız denetim sistemi kurulursa ve sistem kurumsallaşırsa insan zaafiyeti etkili olamaz.

Öte yandan Devletin insan yaşamını, insan sağlığını korumaktan daha önemli bir görevi olamaz. Genel sağlık sigortası aynı işi yapamıyor. Çünkü paralı özel hastaneler ya devletin veya SGK'nın verdiği parayı az buluyor... Ya da fark alıyorlar. O kadar ki bu farkları normal çalışanın karşılaması mümkün değildir.

İnsanlık; İnsan sağlığını ve güvenliğini karşılayamayan bir devlete neden gerek duysun?

Türkiye de sağlık personeli diğer ülkelere göre iyi durumdadır fakat devletin sağlık politikası tutarsızdır.

Devlette sağlık giderleri, iç politikaya göre dizayn edilmiştir. Kadrolarda ve sağlık birimlerinde partizanlık hakimdir. Bazı özel hastahanelerin ödemeleri kısıtsız

yapılmakta, bazıları aksamaktadır. Vakıf hastaneleri ismen vakıftır, aslında özel paralı sağlık kurumlarıdır.

Sağlık hizmetlerinin devletleştirilmesi gerekir. Ancak aynı zamanda hizmetlerin hızlandırılması ve kalitenin artırılması gerekir. Sağlık çalışanlarına ve özellikle doktorlara teşvik edici ödeme sistemleri getirilmelidir. SGK sağlık hizmeti vermemelidir. Her vatandaş çalışsın veya çalışmasın sağlık hizmetini eşit koşullarda ve devlet güvencesi altında almalıdır. Sigortalı işçi, Bağkur ve memur aynı statüde genel btceye sağlık primi ödemelidir. Hizmeti de herkes aynı hastanelerden almalıdır.

Üniversite hastaneleri ikiye ayrılmalı, bir kısmı yalnızca eğitim amaçlı olmalı, diğer kısımları devlet hastanesi Şartları altında çalışmalıdır.

Sonuç olarak; Dünya ve biz, insan hayatını bütün değerlerin üstünde tutarsak ancak insanlık çağını başlatabiliriz.